

ZAKON O DRŽAVLJANSTVU BOSNE I HERCEGOVINE

(Sl. glasnik BiH br.4/97,13/97,41/02,6/03,14/03)

I POGLAVLJE

Opće odredbe

Član 1.

Ovim zakonom se uređuju uslovi za sticanje i prestanak državljanstva Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: državljanstvo BiH) u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine.
Zakoni o državljanstvu koje donose entiteti moraju biti u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine i ovim zakonom.

Član 2.

Svi državljani Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske (u daljem tekstu: entiteti) su samim tim i državljani BiH.

Promjena državljanstva jednog entiteta u državljanstvo drugog entiteta nema uticaja na državljanstvo BiH.

Član 3.

Svi državljani BiH uživaju ista ljudska prava i osnovne slobode kao što je to određeno Ustavom Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustav) i uživaju zaštitu ovih prava na čitavoj teritoriji Bosne i Hercegovine, pod istim uslovima i bez obzira na njihovo entitetsko državljanstvo.

Član 4.

Državljanji BiH mogu imati državljanstvo druge države, pod uslovom da postoji bilateralni sporazum između BiH i te države kojim se to pitanje uređuje, a koji je odobrila Parlamentarna skupština u skladu sa članom IV(4)(d) Ustava.

II POGLAVLJE

Sticanje državljanstva BiH

Opšti principi

Član 5.

Državljanstvo BiH u skladu sa odredbama ovog zakona stiče se:

1. porijeklom,
2. rođenjem na teritoriji BiH,
3. usvajanjem,
4. putem naturalizacije,
5. putem međunarodnog sporazuma.

Član 6.

Sticanje državljanstva porijeklom

Dijete rođeno nakon stupanja na snagu Ustava stiče državljanstvo BiH porijeklom:

1. čija su oba roditelja bili državljani BiH u vrijeme rođenja djeteta, bez obzira na mjesto njegovog rođenja;
2. čiji je jedan roditelj bio državljanin BiH u vrijeme rođenja djeteta i dijete je rođeno na teritoriji BiH;
3. čiji je jedan roditelj bio državljanin BiH u vrijeme djetetovog rođenja, a dijete je rođeno u inostranstvu, ako bi ono inače bilo bez državljanstva;
4. rođeno u inostranstvu, a čiji je jedan roditelj bio državljanin BiH u vrijeme djetetovog rođenja, pod uslovom da do vremena kada napuni 23 godine:
 - bude registrovano u svrhu evidentiranja BiH državljanina kod kompetentnih vlasti u BiH u zemlji ili inostranstvu;
 - ima stalno mjesto boravka na teritoriji BiH.

Član 7.

Sticanje državljanstva rođenjem na teritoriji BiH

1. Državljanstvo BiH biće dodijeljeno djetetu koje je rođeno ili nađeno na teritoriji BiH nakon stupanja na snagu Ustava i čija su oba roditelja nepoznata ili nepoznatog državljanstva ili bez državljanstva, ili ako je dijete bez državljanstva.
2. Pod uslovima iz stava 1. ovog člana dijete će izgubiti državljanstvo BiH ako do dobi od 14 godina to dijete putem porijekla dobije državljanstvo druge države.

Član 8.

Usvojena djeca

Dijete mlađe od 18 godina koje je u potpunosti usvojio državljanin BiH nakon stupanja na snagu Ustava stiče državljanstvo BiH.

Sticanje državljanstva naturalizacijom

Član 9.

Stranac koji je podnio zahtjev za sticanje državljanstva BiH može steći državljanstvo naturalizacijom ako ispunjava slijedeće uslove:

1. da je napunio 18 godina starosti;
 2. da ima prijavljeno stalno mjesto boravka na teritoriji BiH najmanje 8 godina prije podnošenja zahtjeva;
 3. da poznaje jedan od jezika ustavotvornih naroda BiH;
 4. da mu nije izrečena mjera bezbjednosti protjerivanja stranaca iz zemlje ili zaštitna mjera udaljivanja stranaca sa teritorije BiH od strane organa čiji je legalitet uspostavljen Ustavom i da je ova odluka još uvijek na snazi;
 5. da nije osuđivan na izdržavanje kazne za krivična djela sa predomišljajem, na duže od tri godine, u periodu od 8 godina od podnošenja zahtjeva;
 6. da se odrekne ili na neki drugi način izgubi svoje ranije državljanstvo nakon sticanja BiH državljanstva, osim ako bilateralni sporazum iz člana 14. ne predviđa drugačije.
- Odricanje ili gubitak ranijeg državljanstva se neće zahtijevati ako ovo nije dozvoljeno ili se ne može razumno zahtijevati.

Član 10.

Sticanje državljanstva olakšanom naturalizacijom

Bračni drug državljanina BiH - stranac, može steći državljanstvo BiH pod slijedećim uslovima;

1. da je brak trajao najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva i da još uvijek traje u momentu podnošenja zahtjeva;
2. da se odrekne ili na neki drugi način izgubi svoje ranije državljanstvo nakon sticanja BiH državljanstva, osim ako to nije drugačije riješeno bilateralnim sporazumom iz člana 14. Odustajanje ili prestanak ranijeg državljanstva se ne zahtijeva ako to nije dopušteno ili se ne može razumno zahtijevati;
3. da ima stalno mjesto boravka u najmanje posljednje tri godine na teritoriji BiH.

Član 11.

1. Dijete mlađe od 18 godina čiji je jedan roditelj stekao državljanstvo Bosne i Hercegovine ima pravo da dobije državljanstvo BiH naturalizacijom ako ono stalno boravi na teritoriji BiH.

2. Roditelj koji ima državljanstvo BiH može tražiti sticanje državljanstva BiH u ime maloljetnog djeteta u skladu sa stavom 1. ovog člana. Ako je dijete starije od 14 godina, zahtijeva se njegov pristanak.

Član 12.

Slijedeća lica imaju pravo da dobiju državljanstvo BiH na osnovu zahtjeva bez ispunjavanja uslova iz člana 9. st. 2. i 6.:

1. emigranti koji su se vratili u Bosnu i Hercegovinu

2. prva i druga generacija potomaka lica navedenih u stavu 3. koje su se vratile u Bosnu i Hercegovinu.

Bračni drug lica navedenog u stavu 1. ovog člana, ima pravo na sticanje državljanstva BiH na osnovu molbe bez ispunjavanja zahtjeva iz člana 9. stav 2. ukoliko ispuni uslove člana 10. st. 1. i 2.

Član 13.

Ako se u pojedinačnim slučajevima naturalizacija lica smatra od naročite koristi za Bosnu i Hercegovinu, lice može steći državljanstvo bez ispunjavanja zahtjeva iz člana 9. st. 1., 2. i 6.

Član 14.

U svim slučajevima gdje ovaj zakon propisuje gubitak ranijeg državljanstva osobama koje stiču BiH državljanstvo, takvim osobama će biti dozvoljeno da i dalje zadrže državljanstvo ranije države gdje god je to omogućeno bilateralnim sporazumom između BiH i te države koji je odobrila Parlamentarna skupština u skladu sa članom IV(4) (d) Ustava Bosne i Hercegovine.

III POGLAVLJE

Prestanak BiH državljanstva

Član 15.

Državljanstvo se ne može izgubiti ako bi osoba koja je u pitanju time ostala bez državljanstva (apatrid), osim u slučaju utvrđenim članom 23. stav 1.

Član 16.

Državljanstvo Bosne i Hercegovine prestaje:

a) po sili zakona,

b) odricanjem,

c) otpustom,

d) oduzimanjem,

e) međunarodnim sporazumom.

Prestanak državljanstva po sili zakona

Član 17.

Državljanstvo BiH gubi se dobrovoljnim sticanjem drugog državljanstva, ukoliko se ne određuje drugačije bilateralnim sporazumom zaključenim između BiH i te države koji je odobrila Parlamentarna skupština u skladu sa članom IV (4) (d) Ustava.

Član 18.

Državljanstvo BiH prestaje djetetu ako nakon potpunog usvajanja stekne državljanstvo druge države.

Član 19.

Odricanje

1. Građanin koji je napunio 18 godina, koji živi u inostranstvu i ima državljanstvo druge države, ili mu je zagarantovano sticanje državljanstva druge države, ima pravo da se odrekne BiH državljanstva.
2. Djetetu koje živi u inostranstvu i ima državljanstvo druge države ili mu je isto zagarantovano prestaje državljanstvo BiH odricanjem na zahtjev oba roditelja kojima je državljanstvo BiH prestalo odricanjem, ili na zahtjev jednog roditelja kojem je državljanstvo prestalo odricanjem, ako je drugi roditelj mrtav ili je izgubio roditeljsko pravo ili je stranac ili osoba bez državljanstva ili na zahtjev usvojioca ako mu je prestalo državljanstvo BiH odricanjem i odnos između usvojioca i usvojenog djeteta je odnos potpunog usvojenja. Ako je dijete starije od 14 godina, zahtijeva se njegov pristanak.
3. U slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana, državljanstvo BiH prestaje licu kada nadležni organ utvrdi da su ispunjeni potrebni uslovi iz st. 1. i 2. ovog člana i stranci dostavi obavijest o tome.

Član 20.

Odluka o odricanju može biti poništena na zahtjev osobe koja je u pitanju a koja je napustila BiH, ako ta osoba nije stekla strano državljanstvo u vremenskom periodu od jedne godine od dana kad je izgubila državljanstvo BiH odricanjem.

Član 21.

Otpust

Otpust iz BiH državljanstva može biti odobren na osnovu zahtjeva licu koje živi na teritoriji BiH, koje ispunjava slijedeće uslove:

1. da ima 18 godina;
2. da se protiv njega ne vodi krivični postupak zbog učinjenog krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti, ili ako je osuđen na kaznu zatvora u BiH, da tu kaznu izdrži;
3. da je izmirio sve nužne doprinose, poreze ili druge zakonske obaveze plaćanja utvrđene pravnosnažnim odlukama nadležnih organa;
4. da je stekao ili mu je garantovano državljanstvo druge države;
5. da je ispunio svoje vojne obaveze.

Član 22.

Djetetu mlađem od 18 godina koje je steklo, ili kojem je zagarantovano sticanje državljanstva druge države, i koje još uvijek živi na teritoriji BiH, prestaje državljanstvo BiH otpustom na zahtjev:

1. oba roditelja čije je državljanstvo BiH prestalo otpustom;
 2. jednog roditelja čije je državljanstvo BiH izgubljeno otpustom, ako drugi roditelj nije živ, ili su mu oduzeta roditeljska prava, ili je stranac ili osoba bez državljanstva;
 3. jednog roditelja, koji izvršava roditeljske dužnosti i čije BiH državljanstvo je izgubljeno otpustom a drugi roditelj, koji je državljanin BiH, se slaže;
 4. usvojitelja ako mu je državljanstvo BiH prestalo otpustom, a odnos između usvojitelja i usvojenog djeteta predstavlja odnos potpunog usvojenja.
- Ako je dijete starije od 14 godina, u st. 1., 2. i 3. zahtijeva se njegov pristanak.

Član 23.

Oduzimanje

Državljanstvo BiH može biti oduzeto u slijedećim slučajevima:

1. ako je državljanstvo Bosne i Hercegovine stečeno pomoću prevare, lažnih informacija ili skrivanjem bilo koje relevantne činjenice koja se može odnositi na podnosioca zahtjeva,
2. kad državljanin BiH vrši dobrovoljnu službu u stranim vojnim snagama uprkos pravne zabrane takve službe,
3. kad je državljanstvo BiH stečeno nakon stupanja na snagu ovog zakona, bez ispunjenja uslova iz čl. 9. i 10.
4. kada je državljanin osuđen pravosnažnom presudom suda u BiH, radi preduzimanja radnji kojima se narušavaju ustavni poredak i sigurnost BiH, ili kada je osuđen radi članstva u organizaciji koja preduzima takve radnje, pod uslovom da takve radnje ozbiljno štete vitalnim interesima BiH,
5. kada je državljanin osuđen pravosnažnom presudom suda u BiH za krivično djelo koje uključuje krijumčarenje vatrenog oružja, eksploziva, radioaktivnog materijala ili narkotičkih sredstava i psihogenih supstanci; ili ilegalni prijevoz i trgovinu materijalima i opremom za proizvodnju oružja ili drugih sredstava masovnog uništenja; ili ilegalan ulazak u BiH, ostanak ili izlazak iz BiH pojedinaca ili grupa; ili organizira ili učestvuje u trgovini ljudima i krijumčarenjem ljudima, pod uslovom da takve radnje ozbiljno štete vitalnim interesima BiH,
6. kada je državljanin osuđen pravosnažnom presudom suda BiH za krivično djelo koje proizilazi iz aktivnosti koje se razlikuju od onih iz tač. 4 i 5 ovog člana, a koje ozbiljno štete vitalnim interesima BiH.

Član 24.

Datum prestanka

1. Državljanstvo BiH prestaje otpustom, odricanjem ili oduzimanjem sa danom slanja obavijesti osobi na koju se pravna odluka odnosi.
2. Ako mjesto prebivanja takve osobe nije poznato ili ne može biti potvrđeno, BiH državljanstvo prestaje danom objavljivanja u službenom glasilu BiH.
3. Obavijest će se objaviti u službenim glasilima entiteta.
4. Državljanstvo BiH prestaje čl. 17. i 18. ovog zakona na dan kada osoba koja je u pitanju stekne državljanstvo druge države.

IV POGLAVLJE

Odnosi između državljanstva BiH i državljanstva entiteta

Član 25.

Za lica koja imaju BiH državljanstvo u skladu sa čl. 6., 7. i 8. smatra se da već imaju državljanstvo jednog od entiteta.

Član 26.

Sve odluke o sticanju i prestanku državljanstva koje donose entiteti ili Bosna i Hercegovina se moraju donijeti u skladu sa čl. 30. i 31.

Član 27.

Lice koje izgubi državljanstvo jednog entiteta, a ne stekne državljanstvo drugog entiteta gubi državljanstvo BiH. Lice koje izgubi državljanstvo BiH istovremeno gubi i državljanstvo entiteta.

Član 28.

1. Dijete koje BiH državljanstvo stiče porijeklom ili potpunim usvojenjem, u skladu sa članom 8. stiče državljanstvo entiteta roditelja ili usvojitelja koji posjeduje BiH državljanstvo.
2. Ako roditelji ili usvojitelji imaju državljanstva različitih entiteta, dijete će:
 - a) steći državljanstvo entiteta u kojem je rođeno, i
 - b) ako je rođeno u inostranstvu, dijete će:
 - I. steći državljanstvo entiteta kako je to dogovoreno među roditeljima, ili
 - II. ako dogovor nije postignut, dijete će steći:
 - u slučaju sticanja porijeklom, državljanstvo entiteta roditelja koji je u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine upisao dijete u matičnu knjigu rođenih, ili
 - u slučaju sticanja potpunim usvajanjem, državljanstvo entiteta u kojem ima prebivalište u BiH, ili ako mjesto prebivališta ne postoji, državljanstvo entiteta roditelja koji je podnio molbu za upisivanje djeteta.
3. Dijete koje stiče BiH državljanstvo prema članu 7. stiče državljanstvo entiteta u kojem je rođeno ili nađeno.

Član 29.

Nakon promjene mjesta prebivališta sa teritorije jednog entiteta na teritoriju drugog entiteta, državljanstvo entiteta se takođe mijenja ako to osoba želi, pod uslovom da do promjene dođe nakon što ovaj zakon stupi na snagu.

V POGLAVLJE

Procedura

Član 30.

1. Odluke o sticanju ili prestanku državljanstva BiH donosi Ministarstvo civilnih poslova BiH, osim odluka koje se donose u skladu sa čl. 6,7,8,9,10,11,12,13,21,22. i 23 stav 1 tač. 1,2, i 3.
2. Odluke prema čl. 6., 7., 8., 9., 10., 11.,12., 21., 22. i 23.stav 1 tač. 1,2 i 3 donose kompetentne vlasti entiteta.
3. Odluke prema članu 13. donosi konsenzusom Vijeće ministara BiH.

Član 31.

1. Odluke iz člana 30. stav 2. izuzev odluka donesenih u skladu sa čl. 6., 7. i 8., moraju se poslati Ministarstvu civilnih poslova i komunikacija BiH u roku od tri sedmice od datuma donošenja odluke.
2. Odluka kompetentne vlasti entiteta stupa na snagu dva mjeseca nakon slanja Ministarstvu za civilne poslove i komunikacije BiH, ukoliko Ministarstvo ne odredi da nisu ispunjeni uslovi iz čl. 9., 10., 11., 12., 21., 22. i 23. U tom slučaju nadležni moraju uputiti slučaj kompetentnoj vlasti entiteta radi ponovnog razmatranja. Odluke donesene prema čl. 6., 7. i 8. stupaju na snagu nakon registracije od strane nadležnog organa.
3. Ako nakon ponovnog razmatranja, ostane spor između kompetentnih vlasti entiteta i BiH, onda se slučaj mora uputiti Ustavnom sudu u skladu sa članom VI (3) Ustava BiH na konačnu odluku.

Član 32.

Molba za sticanje, odricanje ili otpust iz državljanstva BiH mora se neposredno podnijeti vlastima navedenim u članu 30. ili ako podnosilac živi u inostranstvu, putem diplomatsko-konzularnog predstavništva BiH.

Član 33.

1. Nadležni organi iz člana 30 moraju riješiti molbu u periodu od 60 dana od primanja uredne prijave. Odluke o odbijanju prijave za sticanje ili otpust ili odluke da se oduzme državljanstvo, moraju sadržavati razloge u pisanoj formi.
2. Zainteresovana lica mogu pokrenuti upravni spor protiv odluke iz prethodnog stava.

VI POGLAVLJE

Dokazivanje BiH državljanstva

Član 34.

Državljanstvo BiH i državljanstvo entiteta dokazuje se uvjerenjem o državljanstvu BiH i uvjerenjem o državljanstvu entiteta ili pasošem Bosne i Hercegovine.

Član 35.

1. Uvjerenje o državljanstvu BiH i državljanstvu entiteta izdaje organ koji vodi matičnu knjigu rođenih.
2. Državljanstvo se upisuje u matičnu knjigu rođenih bez posebne odluke kada se utvrdi da to lice ispunjava uslove sticanja prema čl. 6., 7. i 8.
3. U slučaju da organi vlasti iz stava 1. ovog člana bez osnove odbiju da izdaju uvjerenje o državljanstvu BiH, resorno ministarstvo entiteta ili Ministarstvo za civilne poslove i komunikacije BiH izdaju uvjerenje o državljanstvu licu o kome je riječ na osnovu dokumentovanih podataka koje posjeduje Ministarstvo za civilne poslove i komunikacije i nadležni organ entiteta u okviru svojih nadležnosti. U slučaju spora između nadležnih organa entiteta i BiH, predmet se upućuje Ustavnom sudu u skladu sa članom VI. 3 Ustava BiH.
4. Kada su dokumentovani podaci koji se odnose na državljanstvo nedostupni ili ih državljani Bosne i Hercegovine ne mogu pribaviti u razumnom vremenskom periodu, nadležni organi pomenuti u prethodnom stavu dozvoliće takvim licima da pribave ove podatke na drugi način, uključujući i izjave date od strane tih lica ili za njih.
5. Kompetentni organi u entitetima će u pojedinačnim slučajevima dostaviti Ministarstvu za civilne poslove i komunikacije tražene informacije iz evidencije pomenute u stavu 1.

Član 36.

Uvjerenje o državljanstvu se izdaje na obrascu koji sadrži slijedeće elemente:

1. naziv "Bosna i Hercegovina" i naziv entiteta,
 2. naziv organa vlasti iz člana 35. koji je izdao ovo uvjerenje,
 3. "Uvjerenje o BiH državljanstvu",
 4. naznake o pripadajućem državljanstvu entiteta,
 5. ime i prezime osobe kojoj je uvjerenje izdato, ime jednog roditelja i njegovo državljanstvo, datum i mjesto rođenja,
 6. dokazi na osnovu kojih je uvjerenje izdato,
 7. datum i mjesto izdavanja, pečat nadležnog organa i potpis odgovorne osobe.
- Ministarstvo za civilne poslove i komunikacije BiH određuje oblik obrasca iz prethodnog stava ovog člana.

Član 36a.

Izuzetno od odredbi člana 23 Zakona o državljanstvu BiH (Službeni glasnik BiH br. 4/97, 13/99 i 6/03), na osnovu kojih se državljanstvo može oduzeti u konkretnim slučajevima, državljanstvo će se oduzeti na period koji ističe 1. januara 2008 godine u slučajevima u kojima je državljanstvo Bosne i Hercegovine stečeno pomoću prevare, lažnih informacija ili skrivanjem bilo koje relevante činjenica koja se može odnositi na podnosioca zahtjeva (Član 23 tačka 1).